

23. september 2024
Aqqalu C.Jerimiassen

EM 2024/15a

Åbningsdebat på baggrund af åbningstale af Formanden for Naalakkersuisut.

(Formanden for Naalakkersuisut)

I 45 år er vores land blevet formet og styret af venstrefløjen. Det er fristende at spørge – er vi som samfund blevet mere lige? Er antallet af lavindkomstgrupper faldet? Nej. De siger endda selv, at uligheden aldrig har været større. Vi må erkende, at det smukke røde mål ikke er lykkedes.

Tværtimod vokser de offentlige institutioner. Centraliseringen fra toppen bliver stadig mere intens. Det enorme og dyre bureaukrati vokser stadig. På borgernes regning. Da det venstreorienterede styre ikke har virket, presses der nu på for en endnu rødere og mere topstyret løsning. Vores land er på vej til at blive helt kommunistisk.

Ved sin tiltrædelse opfordrede Naalakkersuisut-formanden til, at vi handler i stedet for at stå stille. Det har han fuldstændig ret i. Men det betyder ikke, at politikerne eller Naalakkersuisut først skal styrkes. Det betyder heller ikke, at vi skal fratage folk deres frihed ved politisk kontrol fra oven. Frihed og ansvar hænger sammen. Jo mere styringen fra toppen intensiveres, jo mere vil folk føle sig som tilskuere, og vreden vil kun vokse. Ja, du har ret. Vi må handle – den offentlige kontrol skal kraftigt reduceres. Et land, der vil være selvstændigt, må ikke lægge bånd på sine borgere.

Naalakkersuisut-formanden sagde, at vi som samfund har pligt til at arbejde. Det er et vigtigt spørgsmål: Hvorfor arbejder vi? For at hjælpe vores medborgere? Fordi vi har en forpligtelse over for samfundet? Eller fordi vi skal kunne forsørge os selv og vores familier? For at sikre, at vi har mad og et sted at bo.

Hvis vi ønsker at få dem, der ikke arbejder, i beskæftigelse, vil det ikke hjælpe at sige, at de har en forpligtelse over for samfundet. Vi må alle forstå, at vi skal arbejde for at overleve. Desværre har vi i mange år under de rødes styre været frarøvet vores ansvarsfølelse, så meget, at mange ser det som en mulighed at undgå arbejde. Tallene fra uddannelsessystemet er klare – i folkeskolen i Avannaata Kommune er det kun 54 %, der gennemfører, og endnu færre fortsætter med en uddannelse. Det viser, at uddannelse desværre ikke har vist sig rentabelt. Tallene taler deres tydelige sprog.

Selvom Naalakkersuisut-formanden understreger, at vi har et samfundsmæssigt ansvar, mener vi i Atassut, at individet i højere grad bør føle sig ansvarlig for sit eget liv. En person, der kan stå på egne ben, bidrager til samfundet. Den første løsning er, at vi politikere ikke skal fratage borgernes frihed, men i stedet reducere vores magt og mindske den centraliserede styring, samtidig med at vi skal have større tillid til borgerne. Derfor, når vi taler om en reform af skattesystemet, bør skatten sænkes markant for alle. Hvor skal vi finde pengene? Fra det store centrale bureaukrati.

Hvis skatten sænkes, vil uddannelse og arbejde blive mere attraktivt. Antallet af udenlandske arbejdstagere vil falde, da vi selv vil være i stand til at besætte stillingerne gennem uddannelse. Hvordan kan der være både arbejdsløshed og mangel på arbejdskraft i et land? I et land med for stor politisk kontrol og i et land, hvor man har forsøgt at drive en mislykket socialistisk politik. En politik, der ikke stiller krav eller kræver ansvarlighed.

Jeg vil gerne bakke op om Naalakkersuisuts formand, når han siger, at vi skal samarbejde mere. Det har han helt ret i. Alle vores synspunkter har værdi, også vi, der er liberale. Vi accepterer et mere balanceret samarbejde. Hvis du virkelig mener det, rækker vi hermed vores hænder frem.

Desværre er politik i vores land blevet til at tale om smukke målsætninger og gentage dem igen og igen. Vi er blevet alt for dygtige til at tale om, hvad det smukke mål er, men ikke om, HVORDAN vi skal gøre det til virkelighed. Vi har allerede set mange gange, at selvom vi har fine mål, mislykkes vi i implementeringen. For at føre et godt mål ud i livet kræver det en stor indsats, og det er ikke noget, man bare gør uden videre. For eksempel lufthavnene – hvordan står det til nu? Projekter, der blev vedtaget med gode intentioner. Vi bør diskutere det grundigere – det er ikke nok at gentage smukke mål.

Naalakkersuisuts målsætning om at renovere boliger er noget som ingen kan modsige. Selvfølgelig skal vi løse problemerne med gamle, nedslidte og usunde boliger. Men hvordan? Naalakkersuisut foreslår, at hele samfundet skal betale. Dette er uacceptabelt for Atassut. Hvis de folkevalgte har fejlet, skal det ikke være borgerne, der betaler prisen. Det betyder ikke, at vi altid skal tage penge fra folks lommer. Der findes andre løsninger. Men vi er enige om, at de lavest lønnede bør sikres bedre gennem boligsikring. Også dette skal vi diskutere nærmere.

"Er man sund, skal man arbejde" Sådan udtalte Naalakkersuisut-formanden sig. Vi er fuldstændig enige. Og når man siger sådan, skal der også handles konkret. For vi kan jo se, at antallet af udenlandske arbejdstagere stiger. Det viser tydeligt, at det grønlandske folk har givet for meget magt til politikerne. Man forventer, at politikerne løser vores problemer, og vi er blevet passive i venten på handling. Resultatet er, at borgerne er blevet tilskuere. Denne tilskuertilværelse har skabt vrede og en følelse af magtesløshed. Åbn blot Facebook, så bliver det tydeligt. Jeg gentager: Stop centraliseringen, og lav en omfattende skattereform.

Hvis vi selv vil styre vores land, skal vi alle blive dygtigere. Vi har allerede set, at selv når vi peger fingre og råber op, sker der ikke meget. Det største ansvar ligger hos os selv. Vi skal begynde med os selv og reformere derfra. Det er vi helt enige om. Men desværre har venstrefløjten forstået det sådan: Øg styringen fra oven, udvid magten fra toppen. Selv i dag har Naalakkersuisut fået mere magt end Inatsisartut. Og vi Inatsisartut er blevet reduceret til stemmekvæg. Hvis demokratiet og folkets medbestemmelse virkelig skal fungere, må vi nu diskutere, hvad ansvar egentlig betyder.

Naalakkersuisuts formand sagde noget meget rigtigt i sin åbningstale: Vores forfædre, kajakroerne, stod på egne ben. De var selvstændige uden at forvente noget fra politikerne. Begrebet selvstændighed skal derfor genovervejes. Selvstændighed handler ikke om en selvstændig stat, en selvstændig regering eller et selvstændigt land, vi kan vise frem. Selvstændighed betyder, at den enkelte person er selvstændig, står på egne ben uden at forvente hjælp ovenfra og er fri. Derfor

gentager vi i Atassut: Mennesket i centrum. Borgerne skal skabe et selvstændigt land. Politikere skal fjerne barrierer og begrænsninger.

Vi i Atassut er også glade for, at Naalakkersuisut-formanden støtter turismen i landet. Dette vil vi straks være med til at fremme. Vi grønlandere er blevet så nationalistiske, at vi endda er begyndt at se turister som fjender. Løsningen er enkel: noget, vi i Atassut har kæmpet for i mange år, og som snart bliver til virkelighed. Lad os beskatte turister på en fair måde. Målet er ikke, at landet skal fyldes med turister hver sommer, hvis vi ikke kan tjene på det. Sæt niveauet højt. Lad turismen gavne landets økonomi, og lad os tjene flere penge på færre turister.

Vi støtter også, at der bliver lavet regler for krydstogtskibe, så jagtområder respekteres. Vi støtter også kravet om, at folk der arbejder med turister skal have adresse i Grønland. Det er desuden vigtigt, at private turismevirksomheder ikke bliver fortrængt af offentligt ejede selskaber. Men Naalakkersuisut-formandens udmelding om, at der skal laves en lov om turisme, ligesom der er lavet en fiskerilov, er meget bekymrende. Det vil indebære ekspropriation af borgernes ejendom, undertrykkelse af private virksomheder og øget centralisering. En sådan fremgangsmåde kan vi på ingen måde acceptere.

Vi er også glade for, at det mangeårige krav om at fjerne de ældres modregning i pensionen endelig bliver gennemført. Det er noget, vi har kæmpet for i mange år, og som vi har ønsket at få med i finansloven hvert år. Nu er det endelig ved at blive en realitet.

Naalakkersuisuts formand talte om udgifter og velfærd, men det mangler konkrete forslag til, hvordan vi får flere indtægter. Han sagde dog, at vi politisk skal skabe nye erhverv. Lad os vende tilbage til ansvaret. Det er borgerne, der skal arbejde i erhvervslivet, og det er politikernes opgave at fjerne barrierer og skabe de bedste rammer for privat iværksætter. Grønlands befolkning er ikke børn, der skal styres ovenfra. Vi kan klare os selv, og vi vil klare os selv. Ikke ved at alt bliver styret af Naalakkersuisut. Folk føler den kontrol og begrænsning, der kommer ovenfra. Det bliver sagt, at vi er en koloni under Danmark, og at danskerne styrer os. Det er i virkeligheden vores egne valgte, der styrer os stramt. Vi må have mere tillid til vores landsmænd, hvis vi skal udvikle os.

Selvfølgelig håber vi, og vi er også klar til at samarbejde. Men samarbejde skal komme fra begge sider. Vi er her alle for at skabe forandring. Og til sidst vil jeg gentage: Selvom det smukke mål i sig selv er godt, er vi nødt til at blive meget bedre til at diskutere, hvordan vi når det. For hvem kan ikke pege på et godt mål? Det vigtigste spørgsmål er: Hvordan vil vi realisere det?

Med tak til Naalakkersuisuts formand for hans åbningstale er vi i Atassut klar til efterårssamlingen i Inatsisartut. Selvom vi nogle gange går hårdt til den, er vi taknemmelige og opfordrer til at søge samarbejde og finde fælles løsninger.